

תלמוד תורה "אמרי דוד" קהילת חניכי הישיבות

פרשת ויגש

אמר יוסף: אפילו אם תביאו את כל מלכי כנען לא תקבלו את אחיכם.

אמר יהודה: ומה נאמר לאבינו?

אמר יוסף: תגידו לו שהאח הקטן הלך לאח הגדול.

אמר יהודה: הרי זה שקר, ואיך נוכל לשקר לאבינו.

אמר יוסף: כמו שאצל אחיכם האחר שיקרתם ואמרתם שחיה רעה טרפה אותו.

אמר יהודה: תזהר ממני, כי אני מאד כועס.

אמר יוסף: אני ארגיע את הכעס שלך.

יהודה ניסה להוציא את חרבו מרוב כעס ולא הצליח, חשב לעצמו אולי האיש הזה ירא שמים, וה' לא רוצה שאהרגהו, יוסף רצה להראות את גבורתו, ובעט בעמוד שיש שהיה לידו, וזה נשבר לאבנים קטנטנות.

אמר לו יהודה: אצא ואצבע את כל רחובות מצרים בדם.

אמר יוסף: כבר הייתם צבעים כשצבעתם את כתונת אחיכם בדם, יהודה שמע זאת ומאד כעס, והרים אבן של חצי טון וזרקה לשמים ביד אחת ותפסה בידו השנייה, וכשהתיישב עליה היא נהפכה לעפר, אמר יוסף למנשה בנו שיעשה גם כך, ויעשה מנשה כדבר הזה, אמר יהודה לאחיו, חייב להיות שהוא מזרע היהודים.

אמר להם יוסף: אתם רואים שגם לי יש כאלו גיבורים.

אמר יהודה: שלח את אחינו ואל תגרום שנחריב את ארצך היום.

אמר יוסף: תגידו לאביכם שחיה רעה אכלה אותו כמו את אחיו.

אמר יהודה לנפתלי שידע לרוץ מהר- שילך לספור כמה רחובות יש במצרים, הלך נפתלי וחזר במהירות ואמר שישנם שתיים עשרה רחובות.

אמר שמעון ליהודה: אלך להר ואביא אבן גדולה ואשימה על כל מצרים.

שמע יוסף את דברי אחיו ופחד שאכן יחריבו את מצרים, אמר למנשה שילך לקרוא לכל גיבורי מצרים רוכבים על סוסים וכלי מלחמה, בינתיים אמר יהודה לאחיו: קחו את חרבכם וכל אחד יחריב רחוב אחד ואני אחריב שלשה רחובות, וכשרצו האחים לצאת באו כל גיבורי מצרים ועמדו סביב לאחים ולא נגעו בהם, כי כך צויה יוסף, כשראה יהודה שחלק מאחיו נבהלו מהגיבורים, הוציא את חרבו והרים קול צעקה גדולה, וכל הגיבורים ברחו וחלק מהם נפלו והרגו אחד את חברו, ויהודה רדף אחריהם עד שהגיעו לבית פרעה, ואז חזר יהודה לבית יוסף ושוב שאג שאגה גדולה עד שחוששים בן דן שהיה חרש והיה בארץ ישראל גם שמע את השאגה והגיע בקפיצת הדרך למצרים ועמד ליד יהודה, ויחד

יהודה הבטיח לאבינו (- יעקב אבינו) שהוא לוקח אחריות על בנימין, לכן כשהגיעו האחים לבית יוסף ניהש יהודה לדלת של החדר הפנימית ששם היה יוסף ושברה, **ואמר לו:** אתה הרי כמו פרעה וא"כ אתה צריך לדעת שבעים שפות לכן אני רוצה לדבר איתך ולא דרך מתורגמן. **אמר לו יוסף:** דבר, **אמר לו יהודה:** בפעם הראשונה שהביאו אותנו אליך שאלת אותנו אם יש לנו אב או אח, מה זה קשור אליך? האם כל מי שבא לקנות כאן אוכל שואלים אותו אם יש לו אח או אב? אבל כיבדנו אותך וענינו שיש לנו אב זקן ואח צעיר שנשאר עמו בבית ועוד אח שמת, אמרת לנו להביא גם את האח הקטן, והסברנו לך שאבינו לא יוכל להיפרד מבנו הקטן, אבל אתה התעקשת ואמרת שאם לא נביאו לא נוכל לקנות שוב אוכל, ואכן כשחזרנו לאבינו אמר שאינו יכול לשלוח את הקטן ורק כשנגמר האוכל ולא הייתה לו ברירה הסכים לשלחו, ועכשיו תחזיר לי את אחינו הקטן כי אנו חייבים לשמוע בקול אבינו, וכנראה ששמעת מה עשו שתי אחי בשכם, ועכשיו אנחנו כולם יחד כאן וגם יותר גדולים ויותר גיבורים, ואם לא תשלח את אחינו אתנו, אנו משחיתים את כל מצרים, וגם מפורסם במצרים מה עשה ה' לפרעה כשלקח את שרה אמנו, ואם לא תחזיר את אחינו הוא יכה גם אותך.

אמר לו יוסף: למה אתה חושב שאתם גיבורים, אביא לכאן את גיבורי מצרים ותראו מה זה גבורה.

אמר לו יהודה: אם אני אוציא את חרבי לא אכניס אותה עד שאהרוג את כל מצרים ואתחיל איתך ואסיים בפרעה.

אמר לו יוסף: גם אני גיבור, ואם תוציא את חרביך אני אשים אותו על צווארך וצוואר אחיך.

אמר יהודה: אם אפתח את פי אני אבליע אותך.

אמר יוסף: אם תפתח את פיך אכניס לך אבן לתוכה עד שלא תוכל לדבר ואשבור את לועך.

אמר יהודה: ה' יודע את האמת שאני לא רוצה להילחם איתך, אלא תחזיר את אחינו ונלך.

אמר יוסף: אני נשבע בשם פרעה שאפילו אם תביאו את כל מלכי כנען להילחם איתי, לא אוציא את אחיכם כי הוא גנב מבית המלך.

אמר יהודה: הרי מלך מוציא הרבה כסף וזהב כדי שמלכותו תהיה מכובדת, ואתה מדבר איתנו על גביע קטן שאתה שמת בשק ועוד אומר שאנחנו גנבנו את זה, הרי אנחנו בני אברהם וחלילה לנו להיכשל בגניבה, החזר את אחינו ותן לנו ללכת.

אמר יוסף: קחו את הגביע ותשאירו את אחיכם לעבד, אמר יהודה: אתה לא מתבייש? אפילו אם תתן לנו אלף גביעים לא נתן לך את אחינו.

אמר יוסף: ולמה אתה אחר מכרתם בעשרים כסף? **אמר יהודה:** ה' יודע שאני לא רוצה להילחם איתך תן את אחינו ונלך.

צעקו בקול עד שחומות מצרים נפלו ופרעה נפל מכיסאו, שאל פרעה את שריו מה קרה, וסיפרו לו על מה שקורה בבית יוסף, אמר פרעה שימסרו את דבריו ליוסף שישלח את אחיהם איתם, ואם לאו, יוסף יצטרך לעזוב את מצרים וללכת עמם. **כששמע יוסף** את דברי פרעה אמר למנשה שיניח את ידו על כתפו של יהודה וירגיעו, ואכן כשהניח את ידו על יהודה מיד נרגע, והתפלא כיצד יודע איש זה את הסוד איך להרגיע אותי, ואמר לאחיו שודאי שהוא מזרע היהודים, כשראה יוסף שיהודה נרגע אמר לו, אכן ראיתי שאתם גיבורים וה' עוזר לכם, אבל למה אתה נלחם יותר מכל אחיך.

אמר יהודה: כי אני לקחתי עליו אחריות, ועכשיו שמע בקולי ושלח אותו עם אחי ואני אשאר עבד במקומי, וזה יהיה לתועלת המלך, כי אני גיבור וכל מלך שתוצה להילחם עימו, אביא לך את ראשו, אפילו שיהיה לו צבא גדול וחזק. **אמר יוסף:** אני יודע שאתה גיבור אבל אם אתם רוצים שאשלח את אחיכם, אתם צריכים קודם להביא לי את אחיכם שאבד, שעליו לא לקחתם אחריות, כעס יהודה מאד ואמר לאחיו: אינני יודע למה הוא רוצה שנהרוג אותו ואת כל מצרים, **אמר שמעון ליוסף:** הרי אמרנו לך שאיננו יודעים אם הוא חי או מת, ולמה אתה מבקש מאתנו שנביא לך אותו.

אמר להם יוסף הרי אמרתם לי שאחיכם מת, ואם אני אקרא לו והוא יבוא לכאן, תסכימו לתת לי אותו (את יוסף) במקום אחיו (בנימין)? ואז אמר יוסף להוציא את כל המצרים מהחדר, ונשארו רק יוסף ואחיו והתחיל לקרוא 'יוסף... יוסף...', הסתכלו האחים לכל הצדדים לראות מהיכן יכנס יוסף.

שאלם יוסף: מדוע אתם מחפשים אותו מסביב? אני יוסף אחיכם שמכרתם למצרים! אבל אל תצטערו על זה כי ה' שלח אותי לכאן כדי שיהיה לכם מה לאכול בשנות הרעב.

בנימין היה בזמן הויכוח בחדר סמוך וכששמע שיוסף גילה לאחיו מי הוא, מיד רץ החוצה וחיבקו ונשקו ובכו, כשראו האחים את בכייתו של יוסף והבינו שהוא באמת לא כועס עליהם ניהשו גם הם והתחבקו ובכו איתו.

פרעה תמיד חשב בליבו אולי לא היה צריך למנות את יוסף למשנה למלך כי הרי היה עבד פשוט, ועכשיו כששמע שיוסף בא מבית יעקב והשבטים שהיו משפחה מפורסמת וחשובה - שמח מאד, ושלח את עבדיו שישמחו עם יוסף על פגישתו עם אחיו, יוסף אמר לממונה בביתו שיביא לאחים בגדי מלוכה ומתנות, ולנשים שלח תכשיטים, וגם לדינה אחותו שלח מתנות ואחרי שלבשו את הבגדים אמר להם יוסף שילכו לפרעה, כשראה אותם פרעה ציוה לתת להם מרכבות מפוארות כדי שיביאו את משפחתם למצרים, וליעקב שלח את המרכבה שבה הרכיבו את יוסף ביום שמינוהו למשנה למלך, יוסף ליווה את אחיו עד גבול ארץ מצרים ולפני שנפרד מהם ביקש מהם שלא ידברו בדרך מי אשם במכירה,

כי ה' עשה שאגיע לכאן כדי שיהיה לכם מה לאכול, וכן ביקשם שלא ילמדו הלכה בדרך כדי שלא יטעו בדרכם, וכן ביקשם שיודיעו בזהירות לאביהם שהוא חי, ואח"כ שיביאו אותו למצרים.

כשהתקרבו לארץ כנען חשבו איך להודיע את הבשורה לאביהם, עד שראו את שרר בת אשר, שהיתה חכמה מאד וידעה לנגן בכינור, ובאה לקראתם. השבטים סיפרו לה על יוסף וביקשו ממנה להודיע ליעקב את הבשורה, שרר נכנסה עם כינורה ליעקב והחלה לנגן, ותוך כדי הניגון שרה 'עוד יוסף חי', כששמע יעקב את הדברים נכנסה שמחה בליבו ושרתה עליו רוח נבואה וידע שהדברים אמת, וברך את שרר: בגלל שהחיית את נפשי - לא תמותי לעולם, וביקשה שתמשיך לנגן, ואז באו האחים בסוסים ומרכבות והיו לבושים בבגדי מלוכה ועבדים רצו לפניו ואמרו לאביהם: בנך יוסף חי והוא מושל בכל ארץ מצרים, ואמרו לאביהם שיוסף אמר להם את ההלכה האחרונה שהם למדו לפני שנפרדו, אז שמח יעקב יותר והבין שיוסף נשאר בצדקותו, מיד גילח יעקב את שערותיו והתרחץ ולבש את הבגדים ששלח לו יוסף, וכל אנשי ארץ כנען שמעו את הבשורה ובאו לשמוח עם יעקב, והכין להם סעודה במשך שלשה ימים ובאו כל חשובי ומלכי ארץ כנען.

יעקב התכוון לרדת למצרים אבל פחד משלשה דברים, **א.** שבניו ילמדו ח"ו מעשי המצרים, **ב.** שיסתלק ממנו רוח הקודש, **ג.** שלא יזכה להיקבר ממערת המכפילה, והלך לבאר שבע והקריב קרבנות לה' והתפלל שידע מה לעשות, בלילה נגלה אליו ה' ואמר לו בחיבה: יעקב, יעקב, ויאמר: הנני, אמר לו ה', אל תפחד מלרדת למצרים כי אעשה אותך לעם גדול, ואהיה איתך גם במצרים, וגם אחרי פטירתך אעלה אותך לקבר אבותיך, שמח יעקב על הבשורה וירד עם העגלות של יוסף למצרים עם כל משפחתו שהיתה שבעים נפשות.

בדרך שלח יעקב את יהודה לגושן שיבנה שם ישיבה, כדי שיוכלו להמשיך ללמוד, אחרי שסידר יהודה את ישיבה הלך למצרים והודיע ליוסף שיעקב אבינו מתקרב למצרים, כששמע זאת יוסף הכין את מרכבתו, ואמר להודיע בכל מצרים שכולם צריכים לצאת לקבל את פני יעקב, השרים לבשו בגדי כסף וזהב ויצאו בעלי המנגנים בתופים ומחולות, יוסף נסע במרכבה הראשונה ולבש את הכתר של פרעה, וכשראה את מרכבת אביו, ירד מהמרכבה והלך ברגליו לקראת אביו, כשהתקרב הרים יעקב את עיניו וראה מחוץ לעגלה את כל חשובי מצרים ובראשם הולך אדם לבוש בבגדי מלוכה וכתר על ראשו, ושאל את יהודה מי האיש הזה, אמר לו יהודה: זהו בנך יוסף המלך, כשהגיע יוסף יעקב מיד נפל עליו והתחבק עמו ובכה אבל יעקב קרא קריאת שמע ואח"כ בכה, וכל המצרים שהיו שם בכו מהתרגשות.

יעקב בא לפרעה ובירך אותו שמי הנלוס יעלו לקראתו, וכן בירכו שהרעב יפסק.

